

[Hartvig Frisch.]

Privatmand. Jeg kender udmærket godt alle disse Spaltninger af Personen — det ærede Medlem Hr. Victor Pürschel er jo ved talrige Lejligheder spaltet som Person og optræder dels som politisk Person, dels som Embedsperson —, men det er nu altid meget, meget vanskeligt at skelne mellem saadanne forskellige Personer, og det er det ogsaa her, hvor der over for et Lovforslag, som specielt vedrører Domsmagten, rejses Spørgsmaal om Lovforslagets Grundlovsmæssighed, og hvor det er Højesterets Præsident, der optræder, som han har gjort her. Vi ved jo ogsaa, at der ikke blot er Tale om Artikler i „Berlingske Tidende“, men ogsaa om Henvendelser baade til den ene og den anden af den udøvende Magts Faktorer og denne Rigsdags Faktorer. Jeg maa derfor sige, at vi nærmer os et Punkt, hvor det ikke alene drejer sig om Privatmanden Hr. Troels Jørgensen eller om den høje retslærde Hr. Troels Jørgensen, men hvor det drejer sig om, at man fra Domsmagtens Side paa et Punkt, hvor man har sin bestemte Mening — den har man selvfølgelig Lov til at have —, virkelig blander sig i Rigsdagens Forhandlinger paa det Punkt af Forhandlingerne, hvor Rigsdagen maatte have Lov til at være sig selv.

Derfor er mine Udtalelser efter min Mening berettigede. Man maa jo nemlig have Lov til at gaa ud fra, at Højesterets Præsident ved, hvad foreløbige Ændringsforslag er for noget, selv om man ellers ofte møder temmelig stor Uvidenhed. Jeg saa forleden, at Retspræsidenten for Vestre Landsret til en Avis havde udtalt noget om, at Finansudvalget kunde have delegeret sin Myndighed til et bestemt Medlem. Det tyder ikke paa megen Viden om, hvad der foregaar herinde, men man kan vel ikke regne med, at denne Uvidenhed er saa udbredt inden for Dommerstanden, at selve Dommerstandens Øverste ikke skulde vide saa meget om parlamentarisk Praksis, at han skulde vide, hvad foreløbige Ændringsforslag er for noget.

Som sagt, disse forskellige Bemærkninger, som det ærede Medlem fremkom med om min Uklarhed, mine Fejltagelser og mine Unøjagtigheder, synes jeg preller af paa det, der stadig væk maa staa som noget usædvanligt og opsigtsvækkende, nemlig dette, at Rigsdagen ved denne Lejlighed har været ude for et sandt Bombardement fra en anden af de tre statsretlige Faktorer, nemlig Domsmagten.

Jeg vil derefter gaa over til at tale om de Bemærkninger, som det ærede Medlem

Hr. Victor Pürschel gjorde vedrørende Læggerne. Det ærede Medlem sagde, at i de fleste Sager vil der slet ikke blive Tale om andet end skriftlig Procedure, forstod jeg. Over for dette maa jeg fremhæve, at under Forhandlingerne i Udvalget har det ærede Medlem ydet et vægtigt Bidrag ved netop at fremhæve, at der for en Del af Appelsagerne vilde blive Tale om andet end rene Aktstykker. Men paa det Punkt er det ærede Medlems Viden saa uhyre langt større end min.

Vedrørende Spørgsmaalet om den nye Bevisbedømmelse har jeg i de Bemærkninger, jeg gjorde, ikke lagt Skjul paa, at man her betraadte et helt nyt Omraade. Hvorvidt dette kræver længere eller kortere Overvejelse, derom kan Meningerne være delte. Udvalgsflertallet har været glad ved at kunne støtte sig til en retsvidenskabelig Kapacitet og tillige ogsaa til Justitsministerens Udtalelser angaaende denne nye Sag, der blev kastet ind i Debatten; men jeg indrømmer, at det Spørgsmaal kan altid rejse sig, hvorvidt et saadant nyt Omraade skal betrædes med større eller mindre Varsomhed.

Vedrørende Udtalelserne fra Dommerforeningen har Justitsministeren allerede gjort opmærksom paa det, som ogsaa jeg finder afgørende. Det maa indrømmes, at Dommerforeningen selv kan udtale sig om, hvorvidt den finder det nye Grundlag, som er skabt ved Ændringerne, tvivlsomt i Retning af Grundlovsmæssighed; men den kan daarligt støtte denne Udtalelse med en Henviisning til en Artikel af Professor Poul Andersen, der er skrevet ud fra et helt andet Grundlag. Denne Henviisning maa under alle Omstændigheder kaldes malplaceret, naar Lovforslaget netop er undergaaet saa dybtgaaende Ændringer under Udvalgsbehandlingen som sket.

Vedrørende Navnet Appelret erkender jeg, at i den sædvanlige danske Brug af Ordet Appel tænker man paa noget i Retning af en anden Instans. Jeg har dog fra først af ikke følt mig særlig overrasket ved Navnet, fordi der i Ordet Appel ligger en mere almen Betydning end den specielle af en anden Instans. Der ligger, for at gaa tilbage til den gamle latinske Betydning af Ordet, tillige deri en Mulighed for den enkelte til at hidkalde en anden Faktor til sin Hjælp. Og det er netop det, som jeg synes er det gode i Navnet, denne gamle Grundbetydning af *appellare*, som ligger i det. Men selvfølgelig er det et Fremmedord, og paa Dansk er det specialiseret til at betyde noget, der, som det ærede Medlem